

TÁJÉKOZTATÓ A STRASBOURGI BÍRÓSÁG ELŐTTI ELJÁRÁS MEGINDÍTÁSÁNAK LEHETŐSÉGÉRŐL

A Magyar Helsinki Bizottság és a Társaság a Szabadságjogokért útmutatója az 3053/2022. (II. 11.) AB határozattal szembeni jogorvoslati eljáráshoz

1. Kiknek szól ez az útmutató?

Ez az útmutató azoknak szól, akik 2021. május 17-ig [alkotmányjogi panaszt nyújtottak be](#) az Alkotmánybíróságra azt sérelmezve, hogy az egészségügyi szolgálati munkaszerződés aláírásának megtagadásának következtében úgy szűnt meg a közalkalmazotti jogviszonyuk, hogy a közalkalmazottakat a munkaviszonyuk megszűnése esetére megillető végkielégítéshez képest csökkentett összegű végkielégítésben részesültek.

2. Mi lett a korábban benyújtott alkotmányjogi panaszok sorsa?

A közelmúltban észleltük, hogy az Alkotmánybíróság két – általunk nem ismert – panaszos indítványára elvégezte az Eszjtv. végkielégítésre vonatkozó speciális szabályainak alkotmányossági vizsgálatát mind a tulajdonhoz való joggal, mind a diszkrimináció tilalmával összefüggésben, és február 1-jén határozatot is hozott az ügyben. A döntés 3053/2022. (II. 11.) AB határozatként (a továbbiakban: Határozat) hirdették ki, [ide kattintva tudja elolvasni](#).

A döntés alapjául szolgáló indítványok egyike tartalmilag tökéletesen megegyezik azzal a panaszmintával, amit a Magyar Helsinki Bizottság (MHB) és a Társaság a Szabadságjogokért (TASZ) szervezetek – a Magyar Orvosi Kamarával (MOK) együttműködésben – [tavaly áprilisban elkészítettek](#).

Az Alkotmánybíróság február 25-én közzé tett [tájékoztatója](#) szerint a fenti határozat az ügyben benyújtott valamennyi alkotmányjogi panaszra vonatkozik. A tájékoztató erről a következőt írja:

„Az Alkotmánybíróság határozata (...) az ügyben benyújtott valamennyi alkotmányjogi panaszra vonatkozik. Tekintettel azonban ezeknek az indítványoknak a szövegazonosságára és nagy számára, az Alkotmánybíróság a döntésről nem tájékoztatja külön-külön postai levélben valamennyi indítványozót, és a végzést sem küldi meg nekik. Az Alkotmánybíróság végzése megjelenik az Alkotmánybíróság

Határozatai című hivatalos közlönyben, és bárki által elérhető az Alkotmánybíróság honlapján.”

3. Hogyan döntött az Alkotmánybíróság?

Röviden: Az Alkotmánybíróság (AB) jogszerűnek találta azt, hogy a jogviszonyváltást elutasító egészségügyi és egészségügyben dolgozók csak csökkentett összegű végkielégítésben részesültek. A testület szerint a szabályozás nem sérti a tulajdonhoz való jogot és nem ütközik a diszkrimináció tilalmába sem.

Hosszabban: Az AB szerint azokban az esetekben, amikor a közalkalmazotti jogviszony a törvény erejénél fogva szűnik meg (mint ahogy az történt azok esetében, akik nem írták alá az egészségügyi szolgálati munkaszerződést), a dolgozók nem tarthatnak igényt a közalkalmazotti törvény szerinti végkielégítésre. Az AB ezt azzal indokolja, hogy a közalkalmazotti jogviszony törvény általi megszüntetésének a lehetőségét a törvényhozó 2010-ben iktatta be a törvénybe, és a jogviszony ilyen módon történő megszüntetéséhez nem kapcsolt végkielégítésre vonatkozó igényt. Ezért az AB szerint a jogviszonyváltás elutasítása mellett döntő közalkalmazottak nem bízhattak alappal abban, hogy végkielégítésben részesülnek. Azt is leszögezte az AB, hogy a végkielégítésre való jogosultság vonatkozásában a jogalkotót széles mérlegelési jog illeti meg mind a részletes feltételek meghatározása, mind a mérték szabályozása tekintetében.

Az AB szerint az Eszjt. végkielégítésre vonatkozó speciális szabályai nem ütköznek a diszkrimináció tilalmába sem, mivel nem tesz különbséget összehasonlítható helyzetben lévők között. (A döntés részletesebb ismertetését lásd a kérelemminta E. pontjában.)

4. Mi a baj az Alkotmánybíróság döntésével?

Álláspontunk szerint az Alkotmánybíróság döntése nem áll összhangban sem a tulajdonhoz való jog védelmére, sem a hátrányos megkülönböztetés tilalmára vonatkozó európai emberi jogi sztenderdekkel. Emellett kifogásoljuk az Alkotmánybíróság eljárását is arra tekintettel, hogy úgy hozott döntést számos indítványozó ügyében, hogy sem az eljárás megindításáról, sem az indítványuk tárgyában született döntésről nem értesítette az érintetteket. Ez a mulasztás álláspontunk szerint sérti az indítványozók tisztességes eljáráshoz való jogát.

5. Lehet bárhova fordulni az Alkotmánybíróság döntésével szemben?

Az Alkotmánybíróság döntése hazai jogorvoslati fórum előtt nem támadható. Azok viszont, akiknek az Alkotmánybíróság döntése olyan jogát sérti, amelyet elismer az Emberi Jogok Európa Egyezménye, kérelemmel fordulhatnak az Emberi Jogok Európai Bíróságához (EJEB). A tulajdonhoz való jogot és a tisztességes eljáráshoz való jogot elismeri az Emberi

Jogok Európai Egyezménye, és ugyanezen Egyezmény tiltja a hátrányos megkülönböztetést is mindazon jogok tekintetében, amelyeket az Egyezmény elismer. Az Egyezményben rögzített jogok érvényesülését – végső soron – a strasbourgi székhelyű Emberi Jogok Európai Bírósága biztosítja, így az Alkotmánybíróság döntése megnyitja a jogot a strasbourgi bíróság eljárásának megindítására.

6. Mit kell tudni a strasbourgi bíróság előtti eljárásról? Mit érhetnek el az eljárással?

Az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) előtt indított eljárás egy végső jogorvoslati eszköz, amely az [Emberi Jogok Európai Egyezményében](#) (a továbbiakban: Egyezmény) biztosított jogok védelmére szolgál. Ez az eljárás mindig kérelemre indul, az eljárás megindítóját kérelmezőnek nevezzük. Az eljárást a kérelmező a magyar állammal szemben indítja meg, a magyar államot az eljárásban a kormány képviseli.

Az EJEB eljárása annak megállapítására irányul, hogy a magyar állam megsértette-e az Egyezményben rögzített emberi jogokat. Ha a bíróság arra jut, hogy e jogok bármelyikét sérelem érte, igazságos elégtételt ítélhet meg a kérelmezőnek a jogsérelem kompenzálása végett. Az igazságos elégtétel általában egy számban kifejezett pénzösszeg, de arra is van példa, hogy az EJEB a jogsértés megállapítását megfelelő elégtételnek ítéli. Mivel jelen ügyben a tulajdonjog sérelméről van szó, ez nem valószínű, de nem zárható ki, hogy a kérelem sikere esetén sem ítél meg összegszerű kártérítést a Bíróság.

7. Lehetek kérelmező én is?

Ön is lehet kérelmező, ha megfelel az alábbi feltételeknek:

- Ön **nem írta alá az egészségügyi szolgálati munkaszerződést**, ezért foglalkoztatási jogviszonya megszűnt a munkahelyeként szolgáló egészségügyi intézményben, és
- a megszűnt munkahelyén Önt **közalkalmazottként** foglalkoztatták, és
- 2021. május 17-ig Ön alkotmányjogi panaszt nyújtott be, amelyhez ezt a panaszmintát vette alapul;
- Ön **igazolást kért és kapott is az Alkotmánybíróság főtákarától** arról, hogy Ön a szabályozással szemben alkotmányjogi panaszt nyújtott be, és az Ön által benyújtott indítványt az Alkotmánybíróság elbírált (erről részletesen lásd a 9. kérdéshez írtakat).

Ha Önt nem közalkalmazottként, hanem **munkavállalóként** foglalkoztatták, és korábban alkotmányjogi panasszal élt, kérjük, vegye fel a kapcsolatot egyeztetés végett a TASZ jogászaival a jogsegely@tasz.hu vagy a Helsink Bizottság jogászaival a helsinki@helsinki.hu e-mail címen.

8. Lehetek kérelmező akkor is, ha nem fordultam az Alkotmánybírósághoz a végkielégítés szabályozása kapcsán?

Nem. Ha nem nyújtott be alkotmányjogi panaszt, az azt jelenti, hogy Ön nem merítette ki a rendelkezésre álló hazai jogorvoslatokat. Ilyen esetben az EJEB biztosan nem fogadná be a kérelmét, így nem érdemes ezzel próbálkoznia.

9. Hogyan tudom bizonyítani az EJEB számára, hogy döntés született az indítványomról, ha nincs erről semmilyen iratom?

Az EJEB előtt a kérelmezőnek mindig igazolnia kell, hogy az általa állított jogsérelem vonatkozásában kimerített minden hazai jogorvoslatot. Ennek igazolása rendszerint egyszerű, az Ön esetében azonban sokkal körülményesebb lesz, mint általában, amennyiben az Alkotmánybíróság az Ön számára sem kézbesítette az ügyben született határozatot.

Normális esetben az alkotmányjogi panaszt benyújtók számára nem kérdés, hogy az általuk kezdeményezett ügyben döntés született. A törvény szerint ugyanis az indítványozót az Alkotmánybíróság főtitkára minden esetben tájékoztatja vagy arról, hogy a beadványát – mint elbírálásra alkalmast – nyilvántartásba vették, és az eljárás megindult vagy arról, hogy az indítvány nem alkalmas az elbírálásra vagy hiányos. Ugyancsak törvény írja elő az indítvány tárgyában meghozott döntés kézbesítésének kötelezettségét az indítványozók számára. Ezek alól a törvény kivételt nem enged, ezért is véljük úgy, hogy ezeknek a tájékoztatásoknak az elmaradása sérti az indítványozók eljárási jogait. A döntés kézbesítése már csak azért is lenne elkerülhetetlen, mert ettől számítódik a jogorvoslati eljárás megindításának határideje, amely az EJEB-hez fordulás esetében 4 hónap.

A fentiekből következik, hogy Önnek igazolnia kell, hogy panasszal élt a végkielégítés szabályozásával szemben, de vélhetően nincs az Ön kezében semmilyen irat erről. **Ebből következik, hogy Önnek be kell szereznie egy igazolást az Alkotmánybíróságtól, amit csatolhat az EJEB-nek címzett kérelemhez. Ehhez a következőt kell tennie:**

- Internetes böngészőjébe másolja be a következő linket: <https://alkotmanybirosag.hu/ugyfelkapu> vagy kattintson [IDE](#), hogy elérje az AB ügyfélkapuját.
- Töltse ki értelemszerűen az online űrlapot (név, e-mail cím, telefonszám).
- Az űrlap 5. sorát („Az előzmény iktatószáma”) hagyja üresen vagy írja be, hogy „nem ismert”.
- Az űrlap 6. sorába („Az üzenet szövege”) írja a következőket (természetesen ízlése szerint át is fogalmazhatja):

Tisztelt Főtitkár Úr!

Az Alkotmánybíróság a 3053/2022. (II. 11.) AB határozatával (Határozat) elbírálta az egészségügyi szolgálati törvénynek a jogviszonyváltást elutasító dolgozók végkielégítésére vonatkozó speciális szabályok alkotmányosságát. A szabályozással szemben én is alkotmányjogi panaszt nyújtottam be a testületnek. Azonosításomhoz a fent megadott nevem mellett születési helyemet és dátumomat is megadom, amely a következő: **szül. helye, ideje.**

Az Alkotmánybíróság honlapján 2022. február 25-én megjelent tájékoztatás szerint a Határozat az ügyben benyújtott valamennyi alkotmányjogi panaszra vonatkozik. Mivel indítványom sorsáról eddig semmilyen visszajelzés nem érkezett az Alkotmánybíróságról, kérem, szíveskedjen hivatalos tájékoztatást adni arról, hogy az általam benyújtott indítványt az Alkotmánybíróság ténylegesen elbírálta-e a Határozattal.

Köszönettel,

XY

10. Mit tartalmaz a honlapról letölthető kérelemminta?

A honlapról letölthető kérelem azt kéri az EJEB-től, hogy állapítsa meg az Egyezményben rögzített tulajdonhoz való jog megsértését, mert a jogviszonyváltást elutasító, ezért munkahelyüket elvesztő egészségügyi dolgozóktól a magyar állam elvonta a közalkalmazottakat megillető végkielégítés egy jelentős részét (hogypontosan mennyit, az kérelmezőnként különböző mértékű pénzüsszeg). A kérelem azt is állítja, hogy a kérelmező megfosztása a végkielégítésének egy részétől a hátrányos megkülönböztetés tilalmába ütközik, mivel annak nincs elfogadható indoka. A kérelem emellett azt is kéri a bíróságtól, hogy állapítsa meg a tisztességes eljáráshoz való jog megsértését a 4. kérdésnél már ismertetett tények miatt.

11. Hogyan kell kitöltenem a kérelemmintát?

A kérelemminta kitöltése, a kérelem összeállítása **nagyfokú gondosságot** igényel. Kérjük pontról pontra kövesse az alábbi utasításokat annak érdekében, hogy kérelme formai okokból ne kerüljön elutasításra.

1. **Töltse le a megfelelő mintát** a honlapról a számítógépére, majd kövesse az alábbi utasításokat.
2. **Nyissa meg** a letöltött fájlt **Adobe Reader** programban. **(Más pdf olvasó szoftverrel a kérelem nem szerkeszthető.)** Ha nem rendelkezik ilyen programmal, vagy Adobe Reader 9. verziónál régebbi Adobe Reader programja van, [ITT](#) tudja ingyenesen letölteni a programot.

3. Ha sikerrel járt, a kérelem megnyílik Ön előtt. Alább részletesen leírjuk, hogy az egyes oldalakon mit kell tennie.
4. Arra kell figyelni, hogy az űrlapba csak meghatározott mennyiségű szöveget lehet beírni: ha egy adott oldalon ezt a meghatározott mennyiséget eléri a kitöltő, az űrlap nem engedi további szöveg bevitelét. Ha tehát a munkahelyek felsorolása az 5. oldal 1-es pontnál túl hosszúra nyúlik, nem biztos, hogy minden információ el fér a rendelkezésre álló helyen. Ezért azt tanácsoljuk, hogy azok, akik több intézménynél dolgoztak, ennél a pontnál csak röviden ismertessék az időtartamokat és a munkahelyeket.

1. oldal:

- Töltse ki a kérelem A/1. pontjában szereplő, hiányzó személyi adatokat: **vezetéknév, utónév, születési dátum, születési hely, állampolgárság, nem.**

2-4. oldal:

- Nincs teendője.

5. oldal:

- 1. bekezdés: írja be a nyomtatott nagybetűkkel írt szöveg helyébe a (i) **munkába állás időpontját**, (ii) **a munkáltató eü. szolgáltató nevét** és (iii) az Ön **beosztását**.
- 11. bekezdés: írja be a nyomtatott nagybetűkkel írt szöveg helyébe **munkaéveinek számát**, és azt, hogy **az alapján hány havi végkielégítésre lett volna jogosult**, és ehhez képest mekkora összegű végkielégítést kapott. (Ezeket az adatokat már az alkotmányjogi panaszában is meg kellett adnia.)

6. oldal:

- 17. bekezdés: írja be a nyomtatott nagybetűkkel írt szöveg helyébe azt a dátumot, amikor az AB főtitkárának igazolását kézhez vette (lásd a 9. kérdést).

7-11. oldal:

- Nincs teendője

12. oldal:

- Kérelméhez csatolnia kell bizonyos mellékleteket. Ezek egy része INNEN letölthető, de a listán szereplő mellékletek közül **hármat Önnek kell majd hozzátennie**, mert csak Önnek állnak rendelkezésre, éspedig ezeket:
  - a foglalkoztatási jogviszony megszűnését igazoló dokumentum
  - az alkotmányjogi panasz
  - az AB főtitkárának igazolása
- Ezen az oldalon azt is meg kell adni, hogy **az adott melléklet hányadik oldalon kezdődik**. Ezt oly módon tegye meg, hogy miután kinyomtatta az összes mellékletet, számozza meg a melléklet-oldalakat folyamatos számozással 14-től kezdve (minthogy maga a beadvány-nyomtatvány 13 oldalas), majd amikor végzett, a megfelelő kezdőoldalszámokat írja be a megfelelő mellékletek nélkül.

13. oldal:

- Itt meg kell adnia a kérelem kitöltésének dátumát (nap, hónap, év).
- Alá kell írnia a kérelmet a 73. pontnál.

12. Mit kell tennie az elektronikusan kitöltött kérelemmintával?

1. Ha végzett az adatok fentiek szerinti kitöltésével, **ki kell nyomtatnia** a kérelmet és **azt alá kell írnia** a kérelem 13. oldalán található rublikában.
2. Az indítványhoz **hozzá kell tennie a 12. oldalon felsorolt melléleteket.**
Ellenőrizze, hogy a melléleteket ellátta-e a megfelelő oldalszámmal.
3. **Postáznia kell** a kérelmet az EJEB számára a következő címre:

The Registrar
European Court of Human Rights
Council of Europe
67075 STRASBOURG CEDEX
FRANCE

13. Meddig kell postára adni a kérelmet?

A postára adás határnapja egyénileg változó, mivel az eljárás megindításának határideje attól a naptól számíthat, **amelyik napon Ön megkapja az Alkotmánybíróság főtitkárának az igazolását arról**, hogy Ön panasszal élt és az ügyében döntés született. Ettől kezdve Önnek

4 hónapja

van az eljárás megindítására, de javasoljuk, hogy kérelmét mielőbb adja be.

A határidő jogvesztő, ami azt jelenti, hogy annak elteltét követően az EJEB előtt már nem tud jogorvoslattal élni, a határidő elmulasztása esetén igazolási kérelemnek nincs helye.